

УДК 330.8 : 364.01

СОЦИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА И ПРОБЛЕМЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ СОЦИАЛЬНОЙ СПРАВЕДЛИВОСТИ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ

*Н. П. Топишко, к. э. н., старший преподаватель, Национальный университет
«Острожская академия», natalyatopishko@rambler.ru*

Методология исследования. Результаты получены с использованием таких методов научного исследования: диалектического и системного (при определении сущности социальной политики как сложной динамической системы); историко-логического (при раскрытии концептуальных подходов основных экономических школ к содержанию категории «социальная справедливость»); статистического (при обработке данных о распределении ответственности за обеспечение социальной защиты населения между субъектами социального партнерства в странах ЕС и регулировании имущественной дифференциации в обществе).

Результаты. На основе анализа научной литературы и обобщения опыта реформирования социальной политики в странах ЕС определены концептуальные основы ее реформирования в Украине. Показано, что подход к социальному фактору как вторичному по отношению к весомости экономического, свойственный концепциям экономоцентризма, несовременный. Цели социальной политики требуют корректировки формы и содержания противоречий общественного развития объективного и значительной мерой субъективного характера для оптимизации решения дилеммы между экономикой и социумом. Обосновано, что социальная справедливость является оценочным понятием и находится в системе социальных сравнений. Это система правил, принципов и общественных институтов, которые обеспечивают распределение политических, юридических, экономических прав и материальных ресурсов. Сделаны выводы, что поддержка положительной динамики требует сбалансирования экономических возможностей и социальных затрат, гармонизации общественных отношений, устойчивого развития экономики.

Новизна. Усовершенствован инструментарий исследования содержания категорий «социальная справедливость» и «социальная политика» с позиций воспроизводства потребностей и возможностей человека в глобальной среде.

Обоснована необхідність підвищення відповідальності суб'єктів соціального процесу (держави, бізнесу, працівників) за забезпечення прав і нормального рівня життя громадян, необхідного для їх існування та розвитку.

Практична значимість. Результати дослідження можуть бути використані при розробці нових пізнавальних підходів в сфері вивчення державної та ринкової координації процесів розвитку суспільства, при коректуванні державних соціальних програм та механізмів соціального захисту населення.

Ключові слова: соціальна політика, рівень життя населення, соціальна справедливість, соціальна відповідальність, коефіцієнт Джинні.

Література

1. Гальчинський А. С. Економічна методологія. Логіка оновлення: Курс лекцій. – К. : «АДЕФ-Україна», 2010. – 572 с.
Galchynskiy A. S. *Ekonomichna metodologiya. Logika onovlennya* [The economic methodology. Logic update]: Kurs leksiy. – K. : «ADEF-Ukraina», 2010. – 572 p.
2. Бідак В. Я. Соціальний захист населення та вдосконалення державних механізмів його регулювання: дис. ... кандидата екон. наук : 08.09.01 / Бідак Володимир Ярославович. – Львів., 2004.- 252 с.
Bidak V. Ya. *Sotsialniy zakhyst naselelnya ta vdoskonalennya derzhavnykh mehanizmv yogo reguluyvannya* [Social protection and improvement of mechanisms of state regulation]: dis. ... kandidata ekon. nauk : 08.09.01 / Bidak Volodymyr Yaroslavovych. – Lviv., 2004. - 252 p.
3. Герасимов О. Зарубіжний та міжнародний досвід забезпечення соціальної справедливості у суспільстві / О. Герасимов, К. Мілованова // Україна: аспекти праці. – 2014. - № 5. – С. 43–51.
Gerasimov O. *Zarubizhniy ta mizhnarodniy dosvid zabezpechennya sotsialnoyi spravedlyvosti u suspilstvi* [Foreign and international experience of social justice in society] / O. Gerasimov, K. Milovanova // *Ukrayina: aspekty pratsi*. – 2014. - № 5. – P. 43–51.
4. Єщенко П. С. Світу потрібен новий вектор розвитку: від bubbleeconomics – до економіки людини / П. С.Єщенко // Економіка України. - 2014. - № 6 (631). – С. 4–22.
Eshchenko P. S. *Svitu potriben noviy vektor rozvytku: vid bubbleeconomics – do ekonomiky lyudyny* [World needs a new vector of development from bubbleeconomics - Rights to the economy] / P. S. Eshchenko // *Ekonomika Ukrayiny*. - 2014. - № 6 (631). – P. 4–22.
5. Подлесна В. Г. Циклічність у розгортанні та подоланні економічних криз / В. Г. Подлесна // Економіка України. – 2014. – № 9. – С. 4–18.
Podlesna V. G. *Tsyklichnist u rozgortanni ta podolanni ekonomichnykh kryz* [Cycling in the deployment and economic crisis] / V. G. Podlesna // *Ekonomika Ukrayiny*. – 2014. – № 9. – P. 4–18.
6. Циганов В. В. Феномен бідності у молодих демократіях / В. В. Циганов // Стратегічні пріоритети. – 2013. – № 1 (26). – С. 16-20.
Tsyganov V. V. *Fenomen bidnosti u molodykh demokratiyakh* [The phenomenon of poverty in young democracies] / V. V. Tsyganov // *Strategichni priorityety*. – 2013. – № 1 (26). – P. 16–20.
7. Крамаренко Л. Соціальний захист населення в країнах Європейського Союзу (на прикладі категорії «багатодітні сім'ї») [Електронний ресурс] / Л. Крамаренко. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvamu_upravl/2011_2/33.pdf
Kramarenko L. *Sotsialniy zakhyst naselelnya v krayinakh Evropeyskogo Soyuzu (na prykladi kategorii «bagatoditni simyi»)* [Social protection in the European Union (for example, the category of

«large families»)] [Elektronniy resurs] / L. Kramarenko. – Rezhim dostupu : www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvamu_upravl/2011_2/33.pdf

8. Монусова Г. Социальная политика в европейском общественном мнении: субъективный контракт между обществом и государством / Г. Монусова // Вопросы экономики. – 2012. – № 6. – С. 127–152.

Monusova G. *Sotsialnaya politika v evropeyskom obschestvennom mnenii: subektivniy kontrakt mezhdub obshchestvom i gosudarstvom* [Social policy in the European public opinion: the subjective contract between society and the state] / G. Monusova // *Voprosy ekonomiki*. – 2012. – № 6. – P. 127–152.

9. Студінський В. Питання соціальної справедливості в контексті соціальної політики / В. Студінський // Україна: аспекти праці. – 2009. – № 1. – С.13–16.

Studinskiy V. *Pytannya sotsialnoyi spravedlyvosti v konteksti sotsialnoyi polityky* [The issue of social justice in the context of social policy] / V. Studinskiy // *Ukrayina: aspekty pratsi*. – 2009. – № 1. – P.13–16.

10. Новіков В. М. Досягнення справедливості як умова соціогуманітарного розвитку / В. М. Новіков, В. В. Семенов // Демографія та соціальна економіка. – 2013. – № 2 (20). – С. 40–49.

Novikov V. M. *Dosyagnennya spravedlyvosti yak umova sotsiogumanitarnogo rozvytku* [Achieving justice as a condition Modern Social Development] / V. M. Novikov, V. V. Semenov // *Demografiya ta sotsialna ekonomika*. – 2013. – № 2 (20). – P. 40–49.

11. Евростат [Elektronniy resurs] – Режим доступу : <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00108&plugin=1>

Evrostat [Elektronniy resurs] – Rezhim dostupu : <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00108&plugin=1>

12. *Gini coefficient of equivalised disposable income* [Electronic resource]. – Mode of access:<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tessi190&plugin=1>

13. *Inequality of income distribution* [Electronic resource]. – Mode of access : <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsdsc260&plugin=1>

14. *People atrisk of poverty after social transfers* [Electronic resource]. – Mode of access : http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=t2020_52&language=en

15. Василенок В. Методологические аспекты содержания курса «Современные экономические концепции» / В. Василенок, Н. Шапиро. // Вопросы экономики. – 2012. – № 4. – С. 154–156.

Vasilenok V. *Metodologicheskie aspekty sodержaniya kursa «Sovremennyye ekonomicheskie kontseptsii»* [Methodological aspects of the content of the course «Contemporary economic concepts»] / V. Vasilenok, N. Shapiro. // *Voprosy ekonomiki*. 2012. – № 4. – P. 154–156.

16. Кравчук Н. Я. Соціально відповідальна держава в контексті корекції глобальних фінансових дисбалансів / Н. Я. Кравчук // Наукові записки. Серія «Економіка»: зб. наук. праць. - Острого: Видавництво НУ «Острозька академія», 2012.– Випуск 20. – С. 12–18.

Kravchuk N. Ya. *Sotsialno vldpovidalna derzhava v konteksti korektsiyi globalnykh finansovykh disbalansiv* [Socially responsible state correction in the context of global financial imbalances] / N. Ya. Kravchuk // *Naukovi zapysky. Seriya «Ekonomika»: zb. nauk. prats. Ostrog: Vydavnytstvo NU «Ostrozka akademiya»*, 2012.– Vypusk 20. – P. 12–18.

17. Хаустова В. Є. Соціальна політика в регіонах України: монографія / В. Є. Хаустова, О. І. Омельченко. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2012. – 428 с.

Haustova V. E. *Sotsialna polityka v regionakh Ukrayiny* [Social policy in the regions of Ukraine] : monografiya / V. E. Haustova, O. I. Omelchenko. – Kh.: VD «INZhEK», 2012. – 428 p.

18. Державна служба статистики України [Elektronniy resurs]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua

Derzhavna sluzhba statystyky Ukrayiny [State Statistics Service of Ukraine] [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : www.ukrstat.gov.ua

19. [Elektronniy resurs] – Режим доступу : <http://dp.sfs.gov.ua/mediaark/newsark/179103.html>

[Elektronniy resurs] – Rezhim dostupu : <http://dp.sfs.gov.ua/mediaark/newsark/179103.html>